

Jaarverslag 2015

van de

Stichting Museum Maassluis

Stichting Museum Maassluis
Zuidijk 16-18
3143 AS Maassluis

Inhoud

Het bestuur

Financiën

Contacten met de gemeente

Samenwerking met andere organisaties

Tentoonstellingen

Educatie

Activiteiten en bezoeken

Aanwinsten, schenkingen, bruiklenen en aanschaffingen

De vrijwilligers

Publiciteit

Tot slot

Het bestuur

Op 1 januari 2015 bevond het bestuur zich in de volgende samenstelling:

- J.R.K. (Hans) Ploeg, voorzitter;
- P.C. (Pieter) Stamperius, secretaris (contactpersoon voor de Vereniging Vrienden van het Museum Maassluis);
- L.J.H. (Leo) van Mil, penningmeester;
- Mevr. A.M. (Annemieke) van Vlier;
- C.W. (Kees) Tempelaars;
- E.R. (Erwin) Weegenaar (contactpersoon voor de Historische Vereniging Maassluis).

Per 1 juli verliet Annemieke van Vlier het bestuur. De bestuurspost voor publiciteit en P.R. bleef vacant tot eind oktober, toen Jan Buijsse voor deze functie tot het bestuur toetrad. Hij werkt daarbij samen met twee vrijwilligers: Peter Farla voor de website (webmaster) en Mitchel Brouwer voor Facebook.

Pieter Stamperius heeft halverwege het jaar aangegeven met ingang van 2016 terug te willen treden als bestuurslid. De post van secretaris was per 31 december nog niet ingevuld.

Het bestuur kwam in het verslagjaar zes keer bijeen. Aan de bestuursvergaderingen wordt zo veel mogelijk deelgenomen door de vaste medewerkers F. (Friedie) Kloen (educator) en P. (Pieter) van Houten (conservator).

Het bestuur hield zich in het verslagjaar met name bezig met de organisatie van het museum, de werving van vrijwilligers, de planning van de tentoonstellingen, de financiën, de publiciteit en het up to date houden van het gebouw.

Het bestuur is vertegenwoordigd in het Cultureel Historisch Haven Overleg (CH2O), waarin activiteiten worden afgestemd met het Sleepvaartmuseum, de Kunst- en Cultuur Academie en de Stichting Sleepboothaven Maassluis waaronder de stichtingen van de historische schepen in de haven vallen.

Op verzoek van de gemeente is deelgenomen aan de verdiepingsprocessen, de latere besprekingen en de becommentariëring ten behoeve van de gemeentelijke Cultuurvisie “Aantrekkelijk wonen, werken en leven in Maassluis”.

Op verzoek van het Fonds Schiedam, Vlaardingen e.o. werd deelgenomen aan de door de Kwink-groep uitgevoerde evaluatie van de Maassluise projecten uit het revitaliseringsprogramma “Binnensteden”. Voor ons betrof het de verbouwingen aan de gevel en de Dijkzaal.

Door Pieter van Houten wordt deelgenomen in de Klankbordgroep van de Canon voor Maassluis.

Van het Klaphuis kwam wederom het verzoek om hun activiteiten in het museum te kunnen uitvoeren. Medegedeeld werd dat de belemmeringen door de bezigheden van het museum zodanig groot zijn dat van een regulier programma van het Klaphuis in het museum geen sprake kan zijn. Het Klaphuis heeft, gelukkig wel, onderdak gevonden in de Kunst- en Cultuur Academie aan de IJsvogelstraat.

Door bestuursleden werden à titre personnel bezoeken gebracht aan de musea van Schiedam, Vlaardingen en Zutphen om zich op de hoogte te stellen van werkwijze en omstandigheden aldaar. Bij het 50-jarig jubileum van het Museum “Jan Anderson” werd acte de presence gegeven.

Het aantal aan het museum bestede vrijwilligersuren van het bestuur bedraagt ongeveer 800. Ook door het vaste personeel zijn vele uren buiten hun normale aanstellingsuren aan het museum besteed.

Financiën

Het financiële jaarverslag 2014 werd door het bestuur vastgesteld en aan de gemeente aangeboden. De gemeente verleende voor dit verslag vrijstelling van controle door de accountant. Er is wel accountantscontrole uitgevoerd op de subsidie die door het Fonds S.V. e.o. is verstrekt voor de verbouwing. Voor het verslagjaar was een gemeentelijke bijdrage beschikbaar van € 120.000,-. Als gevolg van de restitutie van salariskosten (de langdurige ziekte van Pieter van Houten) ontstond een eenmalig extra budget van circa € 13.000,-, dat gebruikt is bij een aantal noodzakelijke aanschaffingen en interne verbeteringen. Daarnaast zijn voor zeer bescheiden bedragen enkele schilderijen voor de collecties aangeschaft. Hieronder worden deze aanschaffingen of investeringen nader genoemd (zie ook de paragraaf “Aanschaffingen, bruiklenen e.d.):

- vervanging van de lampen in de Tuinzaal en de Podiumzaal door energiezuinige exemplaren;
- filtermatten voor de luchtbevochtigers;
- ERCO spotlights in de Dijkzaal;
- een geluidsinstallatie;
- het opknappen van de vloer in de Tuinzaal;
- een digitale camera;
- zonwerende rolgordijnen in de Dijkzaal;
- vernieuwing van het plafond in de Tuinzaal;
- warmte- en UV-werende folie voor de ramen in de museumhal;
- aquarel door Gonny van de Nouwelant van de Ankerstraat met de Grote Kerk op de achtergrond;
- portret van Jan Ouwenbroek door Gonny van de Nouwelant;
- schilderij van een winterlandschap door C.W. Smith;
- ets door Cor Keus van de Havenkom.

Voor de gedetailleerde verantwoording van de financiën over het boekjaar 2015 wordt verwezen naar het separaat uitgebrachte ‘Financieel Jaarverslag’.

Contacten met de gemeente Maassluis

Met de gemeente in de personen van wethouder D. (David) van der Houwen en de heer W.L.J. (Wim) Maagdenburg is regelmatig overleg geweest door voorzitter, secretaris en/of penningmeester van de stichting Museum Maassluis over financiële en personele zaken.

Met name is gesproken over de gemeentelijke bijdrage, die voor het jaar 2016 was vastgesteld op € 105.000,-. Met redenen omkleed en met een financiële onderbouwing is aangegeven dat met de beschikbare bijdrage van € 105.000,- het museum onmogelijk te exploiteren zou zijn en dat voor het minimaal in stand houden van het museum € 120.000,- noodzakelijk was. In de gemeentelijke begroting voor 2016 en in de meerjarenraming 2016 – 2019 is tot grote vreugde van het bestuur dit bedrag opgenomen en in de raad vastgesteld.

Op 24 november is in het museum met de gemeenteraad een thema-avond gehouden om de raadsleden, na twee jaar functioneren van het museum, op de hoogte te stellen van de stand van zaken met betrekking tot de tentoonstellingen, de financiën, de bezoekersaantallen, het samenwerken met andere instanties, het Cultuurmenu voor de scholen en het werken met onze vrijwilligers. Naast deze mondelinge informatie door Hans Ploeg, Friedie Kloen en Pieter Stamperius kregen de raadsleden een rondleiding door de museumzalen en de depots.

In de voorbereiding van de tentoonstelling ter gelegenheid van het afscheid van de burgemeester is er veelvuldig contact geweest met de burgemeester en mevr. Yvonne van Roon.

Over bouwkundige en technische zaken het museum pand betreffende was er regelmatig overleg tussen conservator Pieter van Houten en de afdeling Gebouwen van de gemeente.

Samenwerking met andere organisaties

Sinds juli 2014 verricht de Historische Vereniging Maassluis haar werkzaamheden in het bovenkantoor van het museum. Het HVM-bestuur hield haar bestuursvergaderingen in de Podiumzaal (dit jaar zeven maal), haar Algemene Ledenvergadering en haar kerstborrel voor haar leden in de Tuinzaal. De HVM werkt via haar Canon-werkgroep aan een Canon voor Maassluis. Deze werkgroep houdt zijn vergaderingen in het museum. Ook de stadsgidsen hebben regelmatig overleg in het museum.

Het museum heeft een statutair vastgelegde band met de Vereniging Vrienden van het Museum Maassluis. Aan de vergaderingen van het bestuur van de Vereniging Vrienden van het Museum Maassluis werd deelgenomen door Pieter Stamperius voor uitwisseling van informatie en afstemming van activiteiten. De Vereniging Vrienden hield haar jaarlijkse Algemene Ledenvergadering in de Tuinzaal op 22 april 2015. Van de activiteiten van de Vrienden wordt nog elders in dit verslag blijk gegeven.

Er is in de afgelopen jaren een hechte samenwerking ontstaan met de Maassluise Kunstenaars en de Kunst- en Cultuur-Academie. In de paragraaf “Tentoonstellingen” wordt daar nader op ingegaan.

Het museum is vertegenwoordigd in de Werkgroep Cultuurmenu (v/h Kunstzinnige Vorming) basisonderwijs, die al sinds de jaren tachtig actief is in Maassluis. In deze werkgroep zijn vertegenwoordigd: alle culturele instellingen in de regio Maassluis die het aanbod leveren, de cultuurcoördinatoren van de basisscholen, de Culturele Raad Maassluis en een coördinator vanuit de gemeente Maassluis.

Tentoonstellingen

Halverwege het jaar werd een aantal objecten teruggevraagd door het Hoogheemraadschap van Delfland. De lege plekken werden weer opgevuld met eigen stukken uit het historisch depot. Een belangrijke plaats in de historische expositie wordt ingenomen door de maquette van Maassluis anno 1614. Met deze als middelpunt werd drie maal een historische uitleg gegeven door vrijwilliger Bert Diepstraten.

In de Tuinzaal liep de tentoonstelling “Back from the States” van 31 januari tot 28 juni. Het betrof hier werken van de schilders Jan van Heel en Otto B. de Kat, die voor onbepaalde tijd aan het museum in bruikleen zijn gegeven door de in 2005 naar Amerika geëmigreerde collectioneers Sasker en Corinne de Boer - Dalstra. Aanvankelijk werden de werken aan het museum ter verkoop aangeboden, later zijn ze naar Maassluis verscheept voor bruikleen. Van de Stichting Otto B. de Kat werd veel archiefmateriaal over deze kunstenaar in bruikleen gegeven. Bij deze schilderijen en aquarellen werden “verwante” werken van Jan van Heel en Otto B. de Kat uit eigen collectie mede geëxposeerd. Ter gelegenheid van deze expositie werd een brochure uitgebracht. De opening werd bijgewoond door nazaten van Otto B. de Kat en familieleden van dhr. en mevr. De Boer. Friedie Kloen en de Maassluise kunstenaar Dick Tulp hebben twee lezingen verzorgd over het werk en de werkwijze van Jan van Heel en Otto B. de Kat. Vertegenwoordigers van de Stichting Otto B. de Kat en ook de heer en mevrouw De Boer – Dalstra (op familiebezoek in Nederland) hebben de tentoonstelling bezocht.

Eveneens vond in de Tuinzaal de tentoonstelling “Geloof, hoop en liefde” plaats, met 36 foto’s waarin Peter Farla deze drie elementen had weergegeven voor 12 Maassluise geloofsgemeenschappen. Daarbij werd een videodocumentaire van Bas Booister en Gertjan van de Velden getoond. Deze tentoonstelling liep van juli tot en met september.

In de Tuinzaal en het De Vries Kabinet werd de tentoonstelling “Koos Koos” gehouden ter gelegenheid van het afscheid van burgemeester drs. J.A. (Koos) Karssen, waarbij door middel van een door hemzelf geselecteerd aantal objecten – kunst, ander beeldmateriaal, persoonlijke zaken, geschenken – een blik werd gegeven in de levensloop en carrière van Koos en Magda Karssen. De opening werd op 15 oktober verricht door Ritsert Vooijs. Eind november werden aan de tentoonstelling nog enkele voorwerpen toegevoegd, die de heer Karssen bij zijn afscheid(en) had ontvangen. Van deze toevoegingen is in de pers melding gemaakt. De tentoonstelling liep tot 3 januari 2016.

In december werd gestart met de voorbereiding van de tentoonstelling rond de Maassluise kunstenaar Johann Oberreiter (18xx – 19xx). De artistieke nalatenschap van deze kunstenaar werd in september 2013 aangekocht door de Vereniging Vrienden van het Museum Maassluis van een achternicht van Oberreiter en vervolgens in bruikleen gegeven aan het museum. Deze collectie bestaat uit 14 schilderijen, een zeer groot aantal tekeningen en etsen, etsplaten en penningen. Deze expositie is gepland van eind januari tot en met maart 2016 en zal plaats vinden in de Tuinzaal.

Kleinere tentoonstellingen werden gehouden in het De Vries Kabinet (K) en/of de Podiumzaal (P). Achtereenvolgens werd op deze wijze aandacht besteed aan:

Historische objecten van het Maassluise Midden- en Kleinbedrijf (P) van januari tot midden april: schoenmakersvak, naaiatelier en vervoersbedrijven.

Werk van de Maassluise Kunstenaars in het kader van de Kunst- en Atelier-Route, geëxposeerd van 18 april tot eind juni (K en P).

Werk van cursisten van de jubilerende Kunst- en Cultuur-Academie (50 jaar), in samenwerking met de Bibliotheek Maasluis gecombineerd met dichters en gedichten (K en P). Van juli tot en met september.

Uit de kerncollectie werken en schetsboekjes voor het onderwerp “Het portret” in podiumzaal en Kabinet gedurende de maand september.

Uit de kerncollectie schilderijen van Jeanne Bieruma-Oosting in de Podiumzaal gedurende de maand oktober, met name zelfportretten (‘selfies’).

Het aantal bezoekers bedroeg ruim 4318, waarin het aantal leerlingen (836) van het Cultuurmenu is inbegrepen. Er zijn negen rondleidingen verzorgd, waarvan één met een workshop.

Educatie in het museum in 2015

In het kader van het Cultuurmenu maakten leerlingen van groep 5 kennis met de vele aspecten van het Museum Maassluis: zij bekijken dan met de museumdocent de tentoonstellingen over kunst en historie, leren kijken naar kunst en ervaren dat kunst inspireert om zelf aan de slag te gaan. Ter voorbereiding wordt daartoe eerst op school een gastles gegeven over de taken van een museum, zoals verzamelen en dat goed tentoonstellen.

In het actieve deel bezochten de leerlingen de tentoonstelling van Jan van Heel en Otto de Kat en bekeken kleur, compositie, materiaalgebruik van een door hen gekozen schilderij en maakten later op de educatiezolder aan de hand van hun notities zelf een schilderij. Voor het historische aspect verzamelen de leerlingen oude voorwerpen om daar een kleine expositie van te maken. Al hun creaties worden met de museumdocent besproken.

Met het Voortgezet onderwijs, waaraan door het Lentizcollege Reviuslyceum Maassluis werd deelgenomen, werd een soortgelijk programma doorlopen, zij het op een hoger niveau en met hedendaagse middelen, zoals i-pad en telefoon.

Aan het Cultuurmenu werd deelgenomen door: 13 klassen van groep 5 (292 leerlingen), 11 klassen van het VO (275 leerlingen), 1 basisschool uit Maasdijk met 10 klassen (246 leerlingen) en 1 school uit Maasland (24 leerlingen). 836 in totaal.

Activiteiten en bezoeken

- Uitreiking van de Waterwegcultuurprijs op 23 april.
- Bezoek van de groep Argos op 25 mei.
- Bezoek van Ichtus op 28 mei.
- Bespreking van de werkgroep Kunstzinnige Vorming op 10 juni.
- Bezoek van de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen op 11 juni.
- Bezoek van Probusclub Maasland- Maassluis '89 op 18 juni.

- Bezoek van de Rotary Maassluis op 29 juni voor een diner en het overhandigen van twee schilderijen van de schilder Frans Bianchi aan het museumbestuur.
- Deelname aan de Open Monumentendag op 12 september.
- Medewerking aan de Week van de Cultuur in het weekend van april/mei.
- Medewerking aan de door de Vrienden van het Museum georganiseerde taxatiedag op 25 september in het museum. Deze dag geschiedde in samenwerking met het VenduNotarishuis uit Rotterdam.
- Op 1 oktober werd de Marnixsteen geplaatst in de tuin van het museum (De kraan die het Fenacolijs monument moest verplaatsen was in de buurt om een handje te helpen).
- Opnamen door de EO voor hun programma “Geloof, hoop en liefde” op 17 november.
- Bezoek van burgemeester Karssen met een aantal vrienden aan zijn tentoonstelling op 30 november.
- Verzorging van een rondleiding van het Maassluis Vrouwenkoor op 12 december.
- Bezoek van burgemeester Karssen met een aantal ambtenaren aan zijn tentoonstelling op 17 december.

Aanwinsten, schenkingen, bruiklenen en aanschaffingen

- De 36 foto’s van de tentoonstelling “Geloof, hoop en liefde” werden door de Vereniging Vrienden van het Museum Maassluis van de fotograaf Peter Farla aangekocht en aan het museum in bruikleen geschonken.
- De Vrienden bekostigden een schilderij van C.W. Smith, voorstellende de haveningang met een binnenvarende botter en het douanehuisje, om dit vervolgens in bruikleen te geven. De Vrienden namen eveneens de aanschaf van zuurvrij opbergmateriaal voor hun rekening.
- Door de stichting zelf werden diverse werken aangekocht: van de Maassluise schilder Corstiaan Willem Smith een schilderij van een landschap met een vaart, een ets door Cor Keus van de Havenkom en een portret van Jan Ouwenbroek en een aquarel van een Maaslands landschap, beide laatste van de hand van Gonny van de Nouwelant.
- Een groot aantal – meestal kleinere objecten – werd aangekocht of geschonken, zoals boeken met enige relatie tot de historie van Maassluis, foto’s, schilderijen en herinneringsvoorwerpen.

Alle binnengekomen objecten worden beschreven of gefotografeerd en voorzien van een registratienummer opgenomen in het AdLib systeem.

De vrijwilligers

In het bestand van de vrijwilligers vonden kleine veranderingen plaats. Het totale aantal stabiliseerde zich op 45, de leden van het bestuur niet meegerekend. De verdeling binnen dit bestand onder leiding van conservator en educator naar educatie, tentoonstellingen, conserveren & registreren, balie & administratie en de bibliotheek werkt prima en is een succesvolle formule bij het met weinig mensen vervullen van de vele taken binnen het museum. Voor de tuin heeft zich een enthousiaste vrijwilliger (Ronald van Tongeren) aangemeld, die op een vaste dag in de week het tuinonderhoud op zich neemt. Voor de website en de adressenbestanden zijn in 2015 Peter Farla, resp. Mitchel Brouwer toegetreden.

Op 15 maart en 12 april verzorgde Bert Diepstraten twee lezingen bij de maquette van Maassluis anno 1614 in de Dijkzaal. Een groot aantal belangstellenden kon genieten van zijn uitleg over het tot stand komen van de maquette.

Door middel van Nieuwsbrieven en later de “Ditjes en datjes” verslagen van Pieter van Houten werden de vrijwilligers regelmatig op de hoogte gehouden van activiteiten en andere wetenswaardigheden van het museum.

Op 18 december door de vrijwilligers, eigen bestuursleden en bestuursleden van de Vrienden van het Museum Maassluis van een eindejaars-/kerstdiner genoten in het pas geopende restaurant van “Smaak & Meer”. Dit feestelijke samenzijn werd financieel mogelijk gemaakt door de Vrienden van het Museum Maassluis.

In samenspraak met de balievrijwilligers zijn door Hans Ploeg de roosters voor de baliebezetting opgesteld voor een periode van drie maanden vooruit. Deze roosters voorzien van de e-mailadressen werken prima in geval van verhinderingen en vervangingen.

Besloten is om bij het Erfgoedhuis na te gaan welke cursussen voor onze vrijwilligers interessant kunnen zijn.

Het aantal door de vrijwilligers in 2015 bestede uren bedroeg om en nabij 3500.

Publiciteit

Met grote regelmaat werden persberichten en nieuwsberichten uitgebracht voor de pers en de vrijwilligers over de verbouwing, tentoonstellingen, openingen, educatie voor schoolklassen en over het werk van de vrijwilligers. De lokale en regionale media werden daar zo veel mogelijk bij betrokken. De website functioneert goed en wordt regelmatig bijgehouden door de in september aangeworven webmaster Peter Farla. Met de plaatsing van de jaarverslagen op de website is nu ook voldaan aan onze ANBI status.

Lange tijd heeft de website “Joods leven” deel uitgemaakt van onze website. Vanwege het ontbreken van enige belangstelling is deze service gestaakt. Eenmalig is door de fotograaf Johan Lou een virtuele rondgang gemaakt door de ruimtes van het museum; het resultaat is op de website geplaatst.

Tot Slot

Het jaar 2015 was een jaar dat rijk was aan activiteiten en veel reuring in het museum van kunst- en historiegerelateerde evenementen, vaak in samenwerking met andere instanties. Dit kwam tot uiting in het verrassende bezoekersaantal van 4318. De inzet van heel veel tijd, enthousiasme en doorzettingsvermogen van de vrijwilligers en de vaste krachten was groot en is voor het goed functioneren van het museum onontbeerlijk. Met de gemeentelijke bijdrage van € 120.000,- zijn we er in geslaagd het museum basaal te laten functioneren. Het is daarom verheugend dat deze bijdrage in de komende meerjarenbegroting van de gemeente is bestendig. Door een financiële ‘meevaller’ was het mogelijk enkele technische en interne zaken te verbeteren of te vervangen. Het vrijwilligersaantal stabiliseerde zich op zo’n 45, die met het bestuur en de vaste medewerkers er voor staan het museum een gewaardeerde plaats te geven in de cultuur en historie van Maassluis.

Vastgesteld door het bestuur van de stichting Museum Maassluis in de bestuursvergadering van 11 januari 2016

De voorzitter:

J.R.K. Ploeg

De secretaris:

P.C. Stamperius